

TOIMINTAKERTOMUS

TURUN HALLINTO-OIKEUS 2019

Sisällys

Ylituomarin katsaus.....	3
Överdomarens översikt.....	5
Tuomiopiiri ja tehtävä.....	7
Lainkäyttötoiminta	8
Lainkäytöstä tiedottaminen.....	12
Vierailut.....	13
Organisaatio ja henkilöstö.....	14
Työhyvinvointi, työtilat ja työvälineet.....	15
Koulutus ja toiminnan kehittäminen	17
Annetut lausunnot	18
Työryhmien jäsenyydet	19
Turun hallinto-oikeuden henkilökunta 31.12.2019	21
Turun hallinto-oikeuden asiantuntijajäsenet 2019	23
Taulukot	24

VUODEN 2019 TYÖTILASTO / ARBETSSTATITIK ÅR 2019

KÄSITTELYAJAT VUONNA 2019 / HANDLÄGGNINGSTID ÅR 2019

LOPPUTULOKSET VUONNA 2018 / SLUTRESULTATEN ÅR 2019

TYÖTILANTEEN KEHITYS 2010-2019 / UTVECKLINGEN AV ARBETSSITUATIONEN UNDER ÅREN 2010-2019

VUOSIEN 2016-2019 TULOKSET TIIVISTETYSTI / RESULTAT FÖR 2016-2019 I SAMMANDRAG

Ylituomarin katsaus

MENNEISYYTEEN JA TULEVAISUUTEEN

Vuosi 2019 oli hallinto-oikeuksille juhlavuosi: 1.11.2019 tuli kuluneeksi 20 vuotta hallinto-oikeuksien perustamisesta ja 30 vuotta hallinto-oikeuksia edeltäneiden lääninoikeuksien irrottamisesta kokonaan eli myös hallinnollisesti lääninhallitusten yhteydestä ja siirtämisestä oikeusministeriön hallinnonalalle. Itselläni oli merkkipäivänä hieman haikeakin tunnelma: minulle oli juuri myönnetty ero ylituomarin virasta 1.8.2020 alkaen. Aloitin ylituomarina syksyllä 2015, jolloin Suomea kohtasi ennen näkemätön turvapaikanhakijoiden tulva. Sen seurauksena turvapaikkavalituksia alettiin vuonna 2017 käsitellä uutena asiaryhmänä myös Turun hallinto-oikeudessa. Turvapaikka- ja muut ulkomaalaisasiat muodostavat edelleen hallinto-oikeuden suurimman asiaryhmän, jota joudutaan hoitamaan suurelta osin määräaikaisen henkilöstön voimin. Nyt lopettaessani toimimme lisäksi koronapandemian aiheuttamissa poikkeusoloissa, jotka vaikuttavat merkittävästi hallinto-oikeuden toimintaan ja vaativat uusien työtapojen ja menettelyiden omaksumista etenkin suullisten käsittelyjen järjestämisessä.

Eläkkeelle jäädessäni tulen toimineeksi lainkäyttötehtävissä runsaat 42 vuotta, auskultointia lukuun ottamatta hallintolainkäytössä. Päätymiseni hallintolainkäytön saralle oli sattumaa, mutta paremmin ei olisi voinut käydä. Olen saanut yhteistyössä osaavien ihmisten kanssa tehdä arvokasta työtä ihmisten oikeusturvan toteutumiseksi. Haluankin korostaa sitä, että tuomioistuinyössä on kyse inhimillisestä toiminnasta. Vaikka automatisaatio koko ajan lisääntyy ja tehostaa tuomioistuintenkin toimintaa, mikään tekoäly ei pysty korvaamaan asiansa osaavan ja inhimillisesti ajattelevan tuomarin harkintaa.

Kun aikoinaan aloitin veroasioiden esittelijänä, lääninoikeus oli hallinnollisesti sisäministeriön alainen lääninhallituksen osasto ja päätösesitykset kirjoitettiin lyijykynällä ruutupaperille. Nyt hallinto-oikeuksien oikeusministeriöstä riippumatonta asemaa korostava tuomioistuinvirasto on aloittanut toimintansa ja hallinto-oikeudet ovat parhaillaan ensimmäisten joukossa siirtymässä kokonaan sähköisiin asiakirjoihin. Näihin uudistuksiin kohdistuu suuria odotuksia, ja on hieman harmillista lähteä näin mielenkiintoisessa vaiheessa. Mutta toisaalta nyt on juuri sopiva hetki jättää hallintolainkäytön kenttä nuoremmille.

Tuomioistuintyöstä kiinnostuneille juristeille voinkin lämpimästi suositella hallintotuomioistuimia, joissa tarjoutuu mahdollisuus oikeusriitojen ratkomiseen lukuisissa keskenään varsin erilaisissa mielenkiintoisissa asiaryhmissä.

Veroasiat ovat esimerkki hallintolainkäyttöasioista, joissa tarvitaan hieman paradoksaalisesti sanoen laajaa erityisosaamista. Tällaisia on muitakin kuten rakentaminen, ympäristö, ulkomaalaisasiat ja sosiaaliasiat. Koska hallinto-oikeuteen voidaan valittaa periaatteessa kaikista viranomaisten päätöksistä, hallinto-oikeudessa on toisaalta lukuisasti pieniä asiaryhmiä, joissa tarvitaan ennen muuta kykyä omaksua nopeasti uusia asiakokonaisuuksia. Kaikissa asioissa on substanssin lisäksi hallittava prosessi eli menettelysäännökset ja niiden soveltaminen erilaisissa asianosaisrelaatioissa. Juuri edellä sanotusta johtuu hallintolainkäytön kiinnostavuus ja mahdollisuus erittäin monipuoliseen uraan myös saman tuomioistuimen sisällä. Tämä ei toisaalta sulje pois sitä, että hallinto-oikeudessa tarvitaan myös sen ulkopuolelta hankittua kokemusta. Esittelijä- ja tuomarinimityksissä arvostetaan myös kokemusta muista tuomioistuinlaitosten, valtion ja kuntien viranomaisista sekä yksityiseltä sektorilta. Hallinto-oikeuksiin on myös perustettu kolmeksi vuodeksi kerrallaan täytettäviä asessorin koulutusvirkoja, joihin hakeutumista myös tuomioistuinlaitoksen ulkopuolelta tuetaan tarjoamalla nimitetyille hallintolainkäyttöön perehdyttävää koulutusta.

Lopuksi haluan kiittää kaikkia yhteistyöstä ja toivottaa hyvää jatkoa!

Ritva Isomaisio

Överdomarens översikt

ÖVER DET FÖRGÅNGNA OCH FRAMTIDEN

År 2019 var ett jubileumsår för förvaltningsdomstolarna: den 1 november 2019 hade det gått 20 år sedan förvaltningsdomstolarna grundades och 30 år sedan förvaltningsdomstolarnas föregångare länsrätterna hade lösgjorts i sin helhet, alltså även administrativt, från länsstyrelserna och överförts till justitieministeriets förvaltningsområde. Själv kände jag mig även lite vemodig på festdagen: jag hade just beviljats avsked från tjänsten som överdomare från och med den 1 augusti 2020. Jag började som överdomare hösten 2015, då Finland mötte en aldrig förut skådad tillströmning av asylsökande. Till följd därav började man år 2017 handlägga asylbesvär som en ny ärendegrupp även vid Åbo förvaltningsdomstol. Asylärenden och övriga utlänningsärenden utgör fortsättningsvis den största ärendegruppen vid förvaltningsdomstolen, och denna ärendegrupp handhas till stor del av visstidsanställd personal. Nu när jag avgår arbetar vi dessutom under undantagsförhållanden pga. coronapandemin, som avsevärt påverkar förvaltningsdomstolens verksamhet och förutsätter nya arbets sätt och förfaranden i synnerhet då man ordnar muntliga förhandlingar.

Då jag går i pension har jag arbetat med rättskipningsuppgifter i dryga 42 år, hela denna tid med förvaltningsrättskipning med undantag för auskulteringen. Att jag började med förvaltningsrättskipning var en slump, men det kunde inte ha gått bättre. Jag har fått göra ett värdefullt arbete för att förverkliga människors rättsskydd i samarbete med kunniga personer. Jag vill betona att domstolsarbetet är en mänsklig verksamhet. Även om automatiseringen jämt ökar och effektiverar även domstolarnas verksamhet kan ingen artificiell intelligens ersätta en sakkunnig och mänskligt tänkande domares prövning.

Då jag i tiderna började som skatteföredragande var länsrätten en avdelning i länsstyrelsen som var administrativt underställd inrikesministeriet, och beslutsförslagen skrevs med blyertspenna på rutpapper. Nu har domstolsverket, som betonar förvaltningsdomstolarnas oberoende av justitieministeriet, inlett sin verksamhet och förvaltningsdomstolarna är bland de första att helt övergå till elektroniska handlingar. Stora förväntningar ställs på dessa reformer, och det är något harmligt att gå i ett så intressant skede. Men å andra sidan är detta ett lämpligt tillfälle att överlämna förvaltningsrättskipningens fält till de yngre. För unga jurister intresserade av domstolsarbete kan jag varmt rekommendera förvaltningsdomstolarna, som erbjuder möjligheter till att lösa rättstvister i många intressanta och sinsemellan rätt olika typer av ärenden.

Skatteärendena är ett exempel på ärendegrupper inom förvaltningsrättskipningen som något paradoxalt sagt kräver ett brett specialkunnande. Det finns även andra sådana ärendegrupper, såsom byggande, miljö, utlänningsärenden och socialärenden. Eftersom man i princip kan överklaga alla myndighetsbeslut hos förvaltningsdomstolen finns det i förvaltningsdomstolen många små ärendegrupper som framförallt förutsätter förmåga att snabbt omfatta nya helheter. I alla ärenden bör man utöver substansen behärska processen, det vill säga förfaranderegler och tillämpningen av dem i olika partsrelationer. Det är just därför som förvaltningsrättskipningen är så intressant och ger möjligheter till en mycket mångsidig karriär även inom en och samma domstol. Detta utesluter å andra sidan inte att man i förvaltningsdomstolen även

behöver kunnande som förvärvats utom domstolen. Vid utnämning av föredraganden och domare uppskattas erfarenhet av andra domstolar, statliga och kommunala myndigheter samt den privata sektorn. I förvaltningsdomstolarna har även inrättats utbildningstjänster för assessorer, som tillsätts för tre år i sänder. Man befrämjar att även personer utanför domstolsverket söker sig till dessa tjänster genom att erbjuda de utnämnda utbildning som gör dem förtrodda med förvaltningsrättskipningen.

Till sist vill jag tacka alla för samarbetet och önskar en god fortsättning!

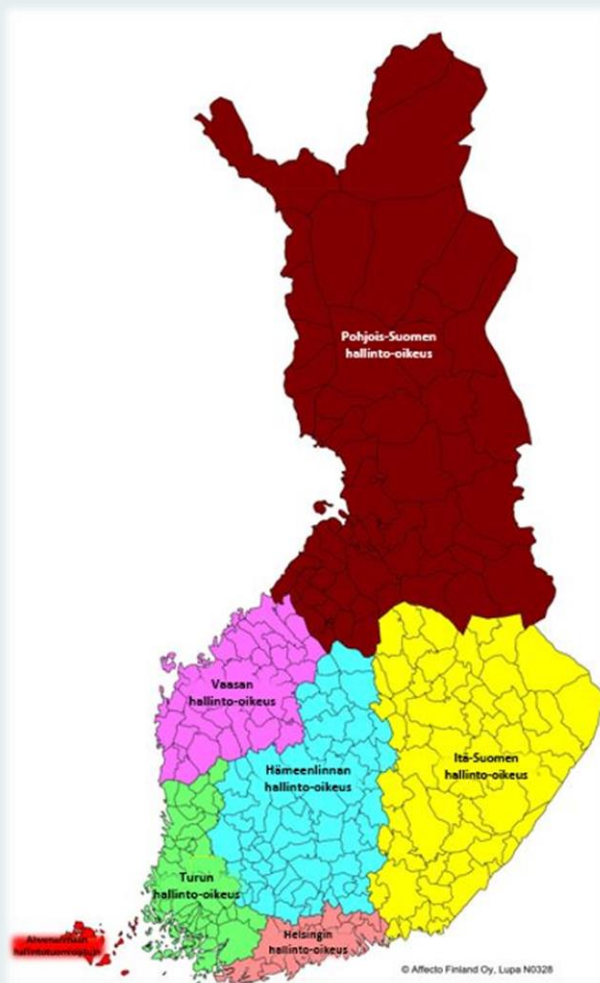
Ritua Isomaisio

Tuomiopiiri ja tehtävä

Turun hallinto-oikeus on yleinen alueellinen hallintotuomioistuin, jonka tuomiopiiri muodostuu Varsinais-Suomen ja Satakunnan maakuntien alueesta. Maakuntiin kuului kertomusvuonna 44 kuntaa, joiden yhteenlaskettu asukasmäärä oli noin 700 000. Kunnista kolme on kaksikielisiä ja kahden kunnan enemmistön kieli on ruotsi.

Hallinto-oikeuden tehtävänä on antaa oikeusturvaa valitus-, alistus- ja hakemusasioissa, joissa on pääosin kysymys viranomaisen ja yksityisen välisestä erimielisyydestä.

Hallinto-oikeudelta haetaan muutosta kuntien sekä evankelis-luterilaisen ja ortodoksisen kirkon viranomaisten päätöksiin. Myös ministeriöiden ja kaikkien niitä alempien valtion viranomaisten päätöksistä valitetaan hallinto-oikeuteen, ellei erityislaissa ole toisin säädetty. Toimivaltainen hallinto-oikeus määräytyy pääsääntöisesti viranomaisen toimialueen mukaan. Eräissä asioissa on erityislaissa säädetty muutoksenhakukielto, jolloin hallinto-oikeus on ylin muutoksenhakuaste.

- 44 kuntaa
- noin 700 000 asukasta
- noin 28 000 ruotsinkielistä

Lainkäyttötoiminta

OIKEUDENKÄYNTI HALLINTO-OIKEUDESSA

Oikeudenkäynti on pääsääntöisesti kirjallista. Hallinto-oikeus voi kuitenkin asian selvittämiseksi järjestää suullisen käsittelyn tai katselmuksen taikka tehdä tarkastuksen.

Asiat ratkaistaan istunnossa, joka on pääsäännön mukaan päätösvaltainen kolmijäsenisenä. Asioissa, joissa puututaan yksilön henkilökohtaiseen vapauteen, kuten lapsen huostaanottoa tai tahdonvastaista mielenterveydenhoitoa koskevissa asioissa päätöksentekoon osallistuu yhden lainoppineen jäsenen sijasta kyseisen alan asiantuntijajäsen.

Hallinto-oikeus voi ratkaista useat asiat kahden tuomarin kokoonpanossa, mikäli he ovat ratkaisusta yksimieliset eikä asian laatu edellytä laajempaa kokoonpanoa. Eräät asiat voidaan ratkaista myös yhden jäsenen kokoonpanossa. Hallinto-oikeuslaissa on lueteltu asiaryhmät, joissa kahden tai yhden jäsenen kokoonpanoa voidaan käyttää.

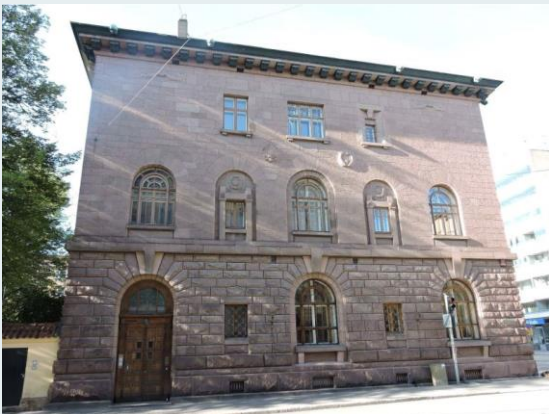
Asiat ratkaistaan esittelystä. Esittelijänä toimii joko ratkaisukokoonpanoon kuuluva hallinto-oikeustuomari tai asessori taikka hallinto-oikeuden esittelijä, kärjänotaari tai notaari.

Vuonna 2019 Turun hallinto-oikeus ratkaisi 0,6 % asioista neljän, 44 % kolmen, 44,3 % kahden ja 11 % yhden jäsenen kokoonpanossa.

SUULLINEN KÄSITTELY JA KATSELMUS

Vuonna 2019 Turun hallinto-oikeudessa järjestettiin suullinen käsittely 149 asiassa, joista suurin osa oli turvapaikka-asioita ja lastensuojeluasioita. Suullinen käsittely järjestettiin myös kahdessa kansalaisuusasiassa ja kahdessa viranhaltijan irtisanomista koskeneessa asiassa sekä yhdessä ampumaseasiassa.

Katselmus järjestettiin asemakaava-asiasa, jossa ratkaistavana oli lisärakentamisen soveltuvuus kulttuurihistoriallisesti arvokkaan rakennuksen viereen.

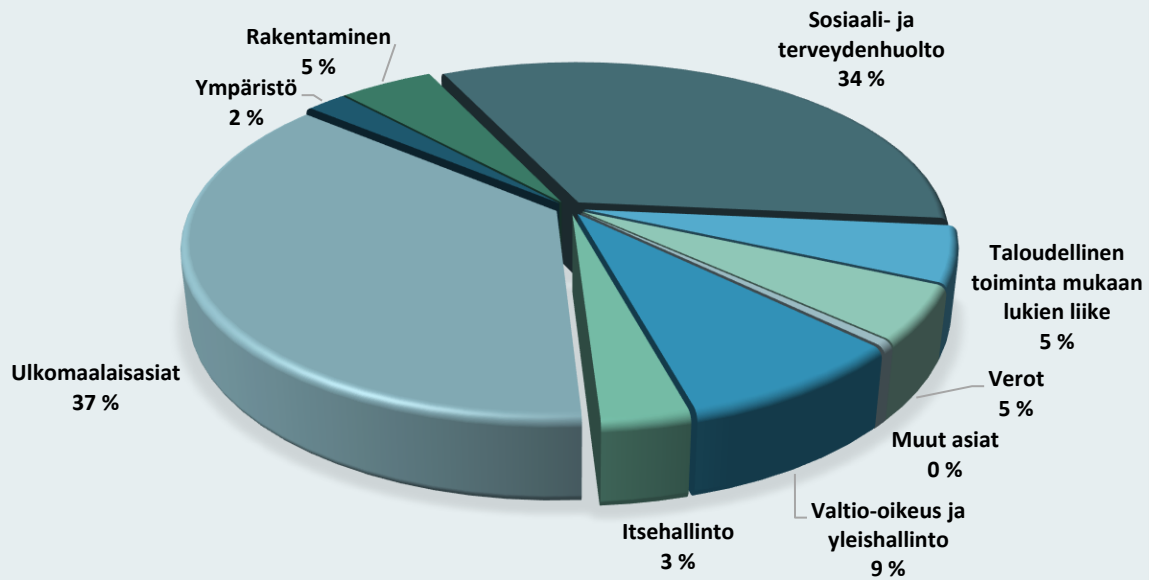

Suomen pankin rakennus kuvattuna katselmuksella Suomen pankki -nimisen asemakaavan muutosta koskevassa valitusasiassa syyskuussa 2019.

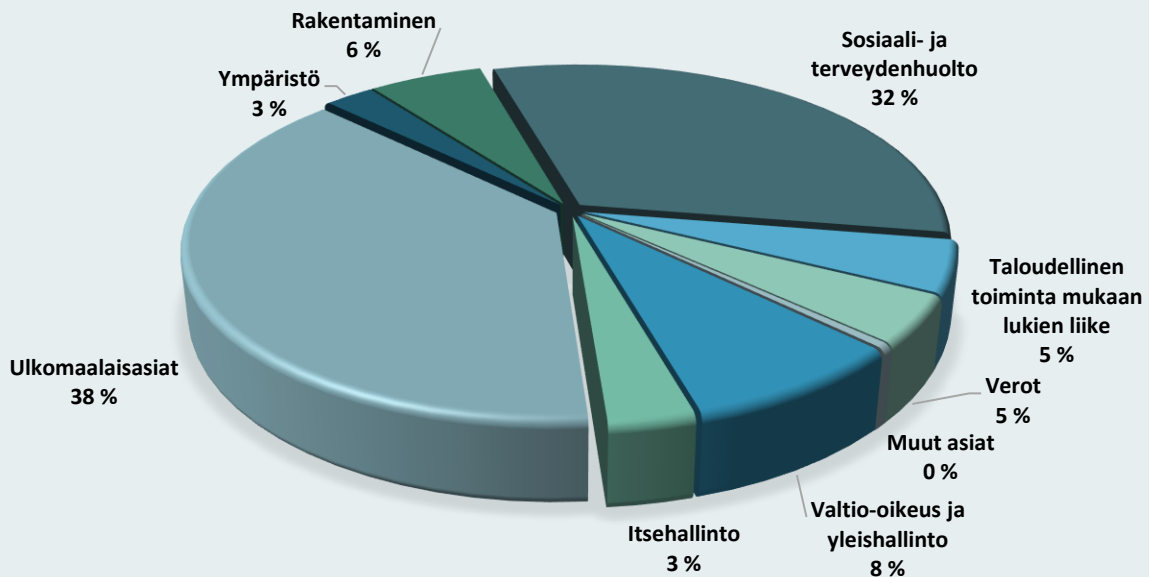

Kertomusvuonna tuli vireille 2 232 asiaa, joista 32 oli ruotsinkielisiä. Vuodelta 2018 siirtyi 1 615 asiaa. Hallinto-oikeus ratkaisi vuoden aikana 2 088 asiaa. Vuoden lopussa oli vireillä 1 734 asiaa, jotka siirtyivät käsiteltäväksi vuodelle 2020.

VUONNA 2019 SAAPUNEET PÄÄASIARYHMITÄIN

VUONNA 2019 RATKAISTUT PÄÄASIARYHMITÄIN

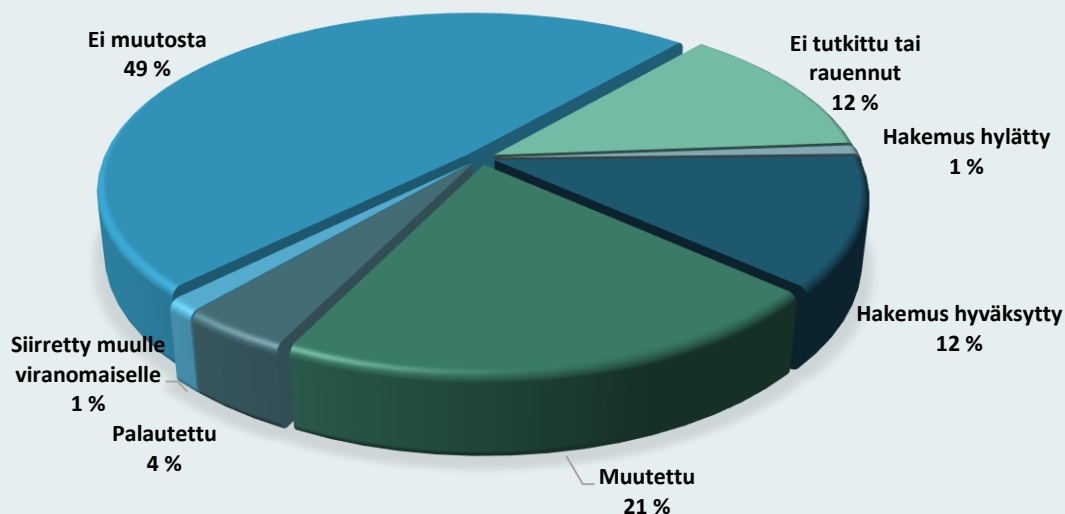

Vuonna 2019 kaikkien asioiden keskimääräinen käsittelyaika oli 9,7 kuukautta.

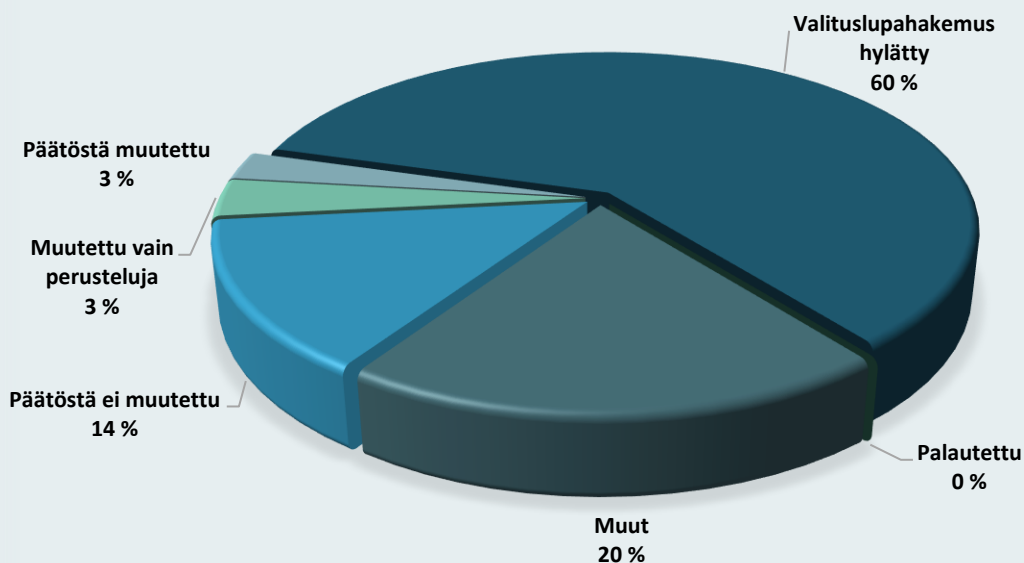
Hallinto-oikeuden käsittelemistä asioista noin 87 % oli valitusasioita ja noin 13 % alistus- ja hakemusasioita, joissa ei ole kyse muutoksenhausta viranomaisen päätökseen. Hallinto-oikeus muutti viranomaisen päätöstä noin 28,5 %:ssa valitusasioista. Alistuksista ja hakemuksista hyväksyttiin yhteensä noin 91 %.

HALLINTO-OIKEUDEN RATKAISUT VUONNA 2019 LOPPUTULOKSEN MUKAAN

Vuonna 2019 annetuista Turun hallinto-oikeuden päätöksistä tehtiin korkeimmalle hallinto-oikeudelle valituksia 641 kpl. Määrä vastaa noin 31 %:a vuoden 2019 päätöksistä.

KHO:N VUONNA 2019 RATKAISEMAT ASIAT LOPPUTULOKSEN MUKAAN

Korkein hallinto-oikeus ratkaisi vuoden 2019 aikana 614 Turun hallinto-oikeuden päätöksistä tehtyä muutoksenhakua. Hallinto-oikeuden päätöstä muutettiin 42 tapauksessa.

Lainkäytöstä tiedottaminen

FINLEX

Kertomusvuonna laadittiin kymmenen ratkaisuselostetta valtakunnalliseen Finlex-oikeustapausrakisteriin. Ratkaisuselosteet koskivat muun muassa verotusta, kansainvälistä suojelua, oleskelulupaa, tahdonvastaista mielenterveyshoitoa, kunnan toimielimen erottamista ja toimeentulotukea.

Luottamushenkilöiden erottaminen kesken toimikauden - Sananvapaus - Harkintavallan väärinkäyttö - Toimivallan ylittäminen

Valtuuston päätöksen erottaa kaikki tarkastuslautakuntaan valitut luottamushenkilöt katsottiin olevan seurausta siitä, että A oli käyttänyt hyväksyttävänä pidettävällä tavalla perustuslain suojaamaa sananvapauttaan nostamalla kriittisellä kirjoituksellaan yleiseen keskusteluun edellä mainitun yhteiskunnallisen kysymyksen. Valtuusto oli käyttänyt väärin harkintavaltaansa ja siten ylittänyt toimivaltansa erottaessaan tarkastuslautakunnan luottamushenkilöt A:n sananvapauden käyttämiseen liittyvän syyn vuoksi. Valtuuston päätös oli näin ollen lainvastainen.

Toimeentulotuki - Perusosan suuruus - Yhteistaloudessa vai vanhempansa luona asuva

Asiassa oli muun ohella kysymys siitä, oliko täysi-ikäinen toimeentulotuen hakija toimeentulotuesta annetun lain 9 pykälän 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu yhteistaloudessa asuva henkilö, jonka perusosa on 85 % yksin asuvan perusosasta, vai 3 kohdassa tarkoitettu vanhempansa luona asuva henkilö, jonka perusosa on 73 % yksin asuvan perusosasta.

Hakija oli 43-vuotias perheetön henkilö. Hän omisti omakotitalon, jossa hakemuksen tekohetkellä samassa taloudessa hänen kanssaan asui hänen 69-vuotias isänsä. Hallinto-oikeus katsoi, että hakija oli näissä olosuhteissa toimeentulotuesta annetun lain 9 §:n 2 kohdassa tarkoitettu yhteistaloudessa asuva henkilö.

VIKKOTIEDOTE

Turun hallinto-oikeus julkaisee viikoittain kotisivuillaan tiedotteen, jossa listataan edellisen viikon aikana annettuja julkisia päätöksiä.

LEHDISTÖTIEDOTTEET

Erillinen lehdistötiedote laaditaan asioissa, joilla katsotaan olevan erityistä yhteiskunnallista merkitystä tai jotka ovat herättäneet julkista keskustelua. Vuonna 2019 lehdistötiedote julkaistiin ratkaisuista, jotka koskivat Varsinais-Suomen maakuntakaavaa ja Salon kaupungin omakotitonttien myyntikampanjaa.

TIETOPYYNNÖT

Hallinto-oikeuden päätöksistä pyydetään jatkuvasti tietoa eri tahoilta. Etenkin median tietopyynnöt ovat lisääntyneet merkittävästi.

Vierailut

Korkeimman hallinto-oikeuden presidentti Kari Kuusiniemi ja kansliapäällikkö Emil Waris vierailivat hallinto-oikeudessa 16.5.2019. Presidentti ja kansliapäällikkö keskustelivat hallinto-oikeuden johtoryhmän ja henkilöstön kanssa ajankohtaisista asioista, erityisesti vireillä olevasta korkeimman hallinto-oikeuden ja hallinto-oikeuksien yhteisestä laatuhankkeesta. Laatuhanke todettiin puolin ja toisin tärkeäksi muun muassa uuden prosessilain mukanaan tuoman kattavan valituslupajärjestelmän takia.

Hallinto-oikeudessa vierailivat 1.10.2019 tuomarit Teresa Almeida Lissabonin ensimmäisen asteen hallintotuomioistuimesta ja Vladan Marjanovic Ranskan kansallisesta turvapaikkatuomioistuimesta. Vierailu liittyi yhteensä viikon mittaiseen EJTN:n (European Judicial Training Network) koordinoimaan turvapaikka-asioita koskevaan tuomarivaihtoon, jonka pääasiallisena isäntänä toimi korkein hallinto-oikeus.

Hallinto-oikeus toimi pohjoismaisen tuomarivaihdon isäntänä 23.–25.9.2019. Vierailijoina olivat Ruotsin ensiasteen yleisten hallinto-oikeuksien tuomarit Johan Gefvert Tukholmasta sekä Kristina Jarnevall ja Susanne Nilsson Göteborgista. Vierailun aiheina olivat muun muassa suomalaisen hallintolainkäytön vaiheet ja kehitys aina ajankohtaisiin uudistushankkeisiin saakka sekä Ruotsin ja Suomen järjestelmien erot. Vieraiden kanssa keskusteltiin myös heitä erityisesti kiinnostavien asiaryhmien, kuten veroasioiden, käsittelystä Suomessa. Vieraille järjestettiin lisäksi tutustumiskäynti Turun yliopistossa ja Turun hovioikeudessa.

Korkeimman hallinto-oikeuden vuosittain järjestämä hallintotuomioistuinpäivä pidettiin 6.2.2019 Helsingin yliopiston juhlasalissa ja iltatilaisuus Säätösalilla. Hallintotuomioistuinpäivä yhteiskuljetuksineen on suunnattu koko henkilöstölle. Päivän yhtenä teemana oli tällä kertaa hallinto-oikeuksien juhluvuosi 2019. Sen kunniaksi ohjelmassa oli tilaisuuden juontajan Jussi-Pekka Rantasen vetämänä ylituomareiden puheenvuoro hallinto-oikeuksien historiaan, nykyhetkeen ja tulevaisuuteen liittyvistä aiheista.

Organisaatio ja henkilöstö

ORGANISAATIO

Hallinto-oikeus toimii kolmeen osastoon jakautuneena. Osastot ovat erikoistuneet eri asiaryhmiin, ja niiden toimintaa johtaa osastonjohtaja. Osastojen toiminnan tukena on hallintotoimisto, jota johtaa hallintopäällikkö. Koko hallinto-oikeuden toimintaa johtaa ylituomari, jonka apuna toimii osastonjohtajista ja hallintopäälliköstä koostuva johtoryhmä.

HENKILÖSTÖ

Hallinto-oikeuden vakinaiseen henkilöstöön kuului vuonna 2019 ylituomari ja 20 hallinto-oikeustuomaria, kaksi asessoria, yhdeksän hallinto-oikeuden esittelijää sekä kaksi notaaria ja tuomioistuinharjoittelua suorittava käräjänotaari. Hallinnosta ja lainkäyttöä avustavista tehtävistä huolehtivat hallintopäällikkö, hallintosihteeri, informaattikko, kirjaaja, kirjaamosihteeri ja viisi lainkäyttösihteeriä.

Turvapaikkaprojektin määräaikaiseen henkilöstöön kuului kertomusvuonna 12 hallinto-oikeustuomaria, neljä hallinto-oikeuden esittelijää, kaksi notaaria, apulaiskirjaaja ja kaksi lainkäyttösihteeriä. Kaksi hallinto-oikeustuomaria jäi eläkkeelle vuonna 2019.

Tasavallan presidentti myönsi 6.12.2019 hallinto-oikeustuomari Tiina Saarelle Suomen Leijonan I luokan ritarimerkin.

Työhyvinvointi, työtilat ja työvälineet

TYÖHYVINVOINTI

Hallinto-oikeuden virkistystoimikunta Hohto järjesti henkilöstölle virkistystoimintaa erilaisten liikuntakokeilujen, virkistyspäivien ja tapahtumien muodossa. Henkilökunta pääsi kokeilemaan suunnistusta ja uintia, ammunta- ja simulaattoria sekä Fascial-keuhonhoitoa. Lisäksi järjestettiin ystävänpäivämyyjäiset ja tutustumiskäynti Turun vankilaan. Pikujouluja juhlittiin tunnelmallisessa Turun linnassa. Samalla vietettiin myös Turun hallinto-oikeuden 20-vuotisjuhlia.

Työhyvinvointia edistettiin liikunta- ja kulttuurisetelillä sekä tukemalla ruokailua kolmessa lounasravintolassa.

Syyskuussa järjestettiin VMBaro-työtyytyväisyyskysely, jonka tulokset olivat jonkin verran laskeneet vuodesta 2017. Hallintotoimiston henkilöstön työhyvinvointia selvitettiin yhteistyössä työterveyshuollon kanssa.

TYÖTILAT JA TYÖVÄLINEET

Hallinto-oikeuden työtilat olivat ahtaat turvapaikkaprojektista seuranneen henkilöstön määrän voimakkaan lisääntymisen takia. Suuri osa työskenteli kahden tai useamman henkilön huoneessa. Koska 5. kerroksen istuntotilat olivat edelleen työhuonekäytössä, istuntoja pidettiin suurelta osin tuomareiden työhuoneissa, joihin hankittiin lisää seinänäyttöjä. Osa istunnoista ja neuvotteluista pidettiin 3. kerroksen valmistelusaleissa. Alkuvuonna 2019 luovuttiin pöytäpuhelimista ja koko henkilöstö sai käyttöönsä matkapuhelimen.

Hallinto-oikeuden puhelinasiat päivitettiin langallisesta langattomaan OHTIEKE-hankkeen (Oikeushallinnon perustietotekniikan kehittämisohjelma) puitteissa.

Koulutus ja toiminnan kehittäminen

Hallinto-oikeudenhenkilöstö osallistui korkeimman hallinto-oikeuden ja oikeusministeriön järjestämiin koulutuksiin. Syksyllä hallinto-oikeus järjesti omalle henkilökunnalle uutta prosessilakia koskevan koulutuspäivän, joka toteutettiin etukäteen tehdyn ryhmäjaon ja etukäteistehtävien pohjalta. Koulutusta ja etenkin sen toteuttamistapaa pidettiin varsin onnistuneena.

Hallinto-oikeustuomareita osallistui kansainväliseen koulutukseen kuten EASO:n (European Asylum Support Office) ja UNHCR:n (United Nations High Commissioner for Refugees) järjestämiin turvapaikka-asioita koskeviin koulutuksiin ja ERA:n (Europäische Rechtsakademie, Academy of European Law) järjestämään EU:n tasa-arvolainsäädäntöä koskevaan seminaariin. Kaksi tuomareista kuului Euroopan hallinto-oikeustuomareiden turvapaikka- ja maahanmuuttoasioiden työryhmään (AEAJ Working Group Asylum and Immigration). Toinen heistä on myös EASO:n Courts and Tribunals Network -työryhmän Suomen edustaja ja toinen kuuluu EASO:n kouluttajaryhmään (Judicial Trainers' Pool of European Asylum Support Office).

Vuonna 2020 käyttöönotettavan sähköisen asiointi- ja asianhallintajärjestelmän Haipan edellyttämää toiminnan kehittämistä jatkettiin koko vuoden ajan. Henkilöstö opetteli uusia sähköisiä työskentelytapoja Haipa-hanketoimiston tarjoamien Webinaari-koulutusten avulla ja osallistui Haipan valtakunnallisiin työryhmiin. Hallinto-oikeuden sisäinen käyttöönottoryhmä tutustui Haipan ominaisuuksiin ja käyttöön koulutusympäristössä. Lisäksi valittiin eri henkilöstöryhmistä virastokouluttajia, jotka osallistuvat hanketoimiston järjestämiin koulutuksiin ja opettavat sitten muuta henkilöstöä.

Annetut lausunnot

HALLINTO-OIKEUS ANTOI KERTOMUSVUONNA SEURAAVAT LAUSUNNOT:

Oikeusministeriön lausuntopyyntö:

Hallituksen esitys eduskunnalle turvapaikanhakijoiden oikeusturvan vahvistamista koskevaksi lainsäädännöksi

Eduskunnan hallintovaliokunnan lausuntopyyntö:

Hallituksen esitys eduskunnalle rahankeräyslaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Eduskunnan lakivaliokunnan lausuntopyyntö:

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Sosiaali- ja terveysministeriön lausuntopyyntö:

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi lastensuojelulain muuttamisesta ja laiksi lastensuojelulain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Valtiovarainministeriön lausuntopyyntö:

Hallituksen esitys luonnoksesta laiksi kuntalain 142 ja 144 §:n muuttamisesta

Valtiovarainministeriö, vero-osaston lausuntopyyntö:

Hallituksen esitys valmisteverotusmenettelyn ja autoverotusmenettelyn uudistamista koskevaksi lainsäädännöksi

Työryhmien jäsenyydet

HALLINTO-OIKEUDEN EDUSTAJIA OLI TYÖRYHMIEN YM. JÄSENINÄ SEURAAVASTI:

Tuomarivalintalautakunta,
hallinto-oikeuksien ylituomareita edustava varajäsen
ylituomari Ritva Isomoisio
hallinto-oikeustuomareita edustava varajäsen
hallinto-oikeustuomari Hannamaija Falck

Tuomioistuinviraston perustamishankkeen ohjausryhmän hallintotuomioistuinten edustaja
ylituomari Ritva Isomoisio

Hallinto- ja erityistuomioistuinten toiminnanohjaus- ja dokumentaatiojärjestelmän kehittämishankkeen
(HAIPA) johtoryhmä, varajäsen
ylituomari Ritva Isomoisio

Hallinto-oikeuksien ylituomareiden edustaja tuomioistuinviraston johtokunnan edustajien nimeämistä
valmisteleavassa hovioikeuksien, käräjäoikeuksien, hallinto-oikeuksien ja erityistuomioistuinten
päällikkötuomareiden asettamassa työryhmässä
ylituomari Ritva Isomoisio

Hallinto- ja erityistuomioistuinten toiminnanohjaus- ja dokumentaatiojärjestelmän kehittämishankkeen
(HAIPA) tietosuojan vaikutustenarviointityöryhmä
hallintopäällikkö Mia Fager

Hallinto- ja erityistuomioistuinten toiminnanohjaus- ja dokumentaatiojärjestelmän kehittämishankkeen
(HAIPA) tiedonhallintatyöryhmä
hallinto-oikeustuomari Seija Kaijanen

Hallinto- ja erityistuomioistuinten toiminnanohjaus- ja dokumentaatiojärjestelmän kehittämishankkeen
(HAIPA) muutosjohtamisen tuki -työryhmä
hallinto-oikeustuomari Seija Kaijanen

Hallinto- ja erityistuomioistuinten toiminnanohjaus- ja dokumentaatiojärjestelmän kehittämishankkeen
(HAIPA) raportointi ja tilastointi -työryhmä
hallinto-oikeustuomari Seija Kaijanen

Hallinto- ja erityistuomioistuinten toiminnanohjaus- ja dokumentaatiojärjestelmän kehittämishankkeen
(HAIPA) työ- ja toimintatapojen kehittämis- sekä muutosjohtamistyöryhmä
hallinto-oikeustuomari Pirjo Marela

Tuomioistuinten pysyvä arkistotyöryhmä
hallinto-oikeustuomari Seija Kaijanen

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asianhallintajärjestelmien ja raportoinnin kehittämisryhmä
hallinto-oikeustuomari Tiina Forsten

OM:n työryhmä ”Selvitys tuomioistuinten asiakaspalveluun ja etäpalveluun liittyvien tehtävien hoitamisesta
asiointipisteissä”

hallinto-oikeustuomari Tiina Forsten

Hallintotuomioistuimien koulutustyöryhmä

hallinto-oikeustuomari Ulla Partanen

MRL-kokonaisuudistuksen sidosryhmä foorum, varajäsen

hallinto-oikeustuomari Hannamaija Falck

Tuomioistuinten Kaiku-hankkeen (Verkostoista voimaa: tuomioistuinten ICT-yhdyshenkilöverkoston
toiminnan käynnistäminen ja osaamisen yhteiskehittäminen) ohjausryhmä

IT-lainkäyttösihteeri Maikki Peltonen

OM:n hallinnonalan pysyvä tietopalvelutyöryhmä

informaatikko Merja Tuovinen

Turun hallinto-oikeus on pilottituomioistuimena Cepej:ssä (The European Commission for the Efficiency of
Justice). Hallinto-oikeuden edustajana toimii hallinto-oikeustuomari Seija Kaijanen.

Useita hallinto-oikeuden edustajia on osallistunut oikeusministeriön hallinto-oikeuksille järjestämän
koulutuksen ja kurssien suunnitteluun ja toteutukseen.

Turun hallinto-oikeuden henkilökunta 31.12.2019

Ylituomari

Isomoisio Ritva

Hallinto-oikeustuomarit

Aalto Sanna (ma.)
 Falck Hannamaija, 1. osaston johtaja
 Forsten Tiina (ma., vakit. esitt.)
 Gummerus Lauri (ma.)
 Harjuntausta Hanna (ma.)
 Hartzell Kari
 Hellman Kristian
 Hirvonen Teemu (ma., vakit. esitt.)
 Hänninen Anna-Riikka
 Härmä Ville
 Jukarainen Antti (ma.)
 Kaijanen Seija, 2. osaston johtaja
 Kanniainen-Orpo Niina (ma.)
 Knaapi Tuomo
 Kouki Sami (ma.)
 Laaksonen Sofia (ma.)
 Laato Sirkku
 Leikkonen Matti
 Löf-Rezessy Sampo (ma., vakit. esitt.)
 Marela Pirjo, 3. osaston johtaja
 Niemi Kati (ma., vakit. esitt.)
 Partanen Ulla
 Peltonen Jonna (ma.)
 Peltoniemi Marja
 Päivänsäde Susanna
 Ranta Laura (ma., vakit. esitt.)
 Saari Tiina
 Saarinen Timo
 Sorsimo Katja
 Storträsk Veronica
 Tuomaala Juulia (ma.)
 Vuori Juho (ma., asessori, vakit. esitt.)
 Ääri-Fugleberg Anna-Leena (ma.)

Asessori

Pieniniemi Salla (vakit. esitt.)

Hallinto-oikeuden esittelijät

Isomaa Katri (ma.)
 Jalonen Mikko (ma.)
 Kantola Antti (ma.)
 Kaurala Riina (ma.)
 Kavón Camilla (ma.)
 Lehtimäki Elina (ma.)
 Lehto Satu (ma.)
 Mattila Ilona (ma.)
 Paijula Kristiina (ma.)
 Paulin Tuomas (ma.)
 Portin Laura (ma.)
 Savilaakso Mira (ma.)
 Suutala Marika (ma.)
 Toiviainen Eetu (ma.)
 Välimäki Elina (ma.)
 Willisi Jenna (ma.)

Käräjänotaari

Saarinen Reetta

Notaarit

Fager Mia, hallintopäällikkö
 Nikkanen Katri (ma., vakit. lainkäyttösiht.)
 Niskanen Annukka (ma.)
 Peltola Katja
 Viheraari Marika

Kirjaaja

Tapio Tuula

Apulaiskirjaaja

Leinivuo-Heikkilä Jenna (ma., vakit.
 lainkäyttösiht.)

Kirjaamosihteeri

Nurmi Pirjo

Informaatikko

Tuovinen Merja

Hallintosihteeri

Sihvo Elina

Talous- ja henkilöstösihteeri

Vallenius-Harittu Sanna (ma.)

Lainkäyttösihteerit

Arvela Emilia (ma.)
 Lahti Essi
 Lallukka Marjut (ma.)
 Lintukorpi Anna (ma.)
 Nyman Mari (ma.)
 Peltonen Maikki
 Ronkainen Emmi (ma.)
 Sundell Merja

Vuoden aikana tuomioistuinharjoittelunsa suorittivat käräjännotaarit Johanna Hirvonen, Anna-Erika Mäkitalo ja Reetta Saarinen.

Turun yliopiston oikeustieteen opiskelija Camilla Kavón oli valtionhallinnon harjoittelijana ja Emmi Ronkainen suoritti oikeustradenomiopintoihinsa kuuluvan harjoittelujakson. Oikeustieteen opiskelijat Mikko Herzig, Alex Lahtinen ja Juho Mierlahti suorittivat opintoihinsa kuuluvan kuukauden harjoittelujakson ”Harjoittelu lakimiestehtävissä”.

Vuoden aikana nimitettiin seitsemän hallinto-oikeustuomaria sekä yksi hallinto-oikeuden esittelijä. Määräaikaisia virkamääräyksiä annettiin vuoden aikana yhteensä 107 kappaletta. Eläkkeelle jäivät hallinto-oikeustuomarit Tom Almenoksa ja Heikki Toivanen.

Turun hallinto-oikeuden asiantuntijajäsenet 2019

Lastensuojeluasiat

Kivimäki Leena	sosiaalipalvelujen johtaja, VTL
Markkanen Milja	ylitarkastaja, YTM
Nurmela Niina	yliopisto-opettaja, sosiaalityöntekijä, VTM
Nyqvist Leo	professori, VTT
Tuomi Marian	erikoissosiaalityöntekijä, VTL
Vahala Essi	sosiaalityöntekijä, VTM
Vidjeskog Jan	psykologi, FM
Ylä-Herranen Tiina	psykoterapeutti, VTM
Varajäsenet	
Berg Pia-Kristiina	erikoistutkija, VTT
Lähdeniemi Sari	sosiaalityöntekijä-lastenvalvoja, YTM
Salomäki Susanna	psykologi, yliopisto-opettaja, PsM

Adoptioasiat

Markkanen Milja	ylitarkastaja, YTM
Varajäsen	
Lähdeniemi Sari	sosiaalityöntekijä-lastenvalvoja, YTM

Kehitysvammaisten erityishuoltoasiat

Paavola Merja	sosiaalipalvelujen johtaja, TtM
Sauna-aho Oili	hoito- ja kuntoutuspalvelujohtaja, neuropsykologian erikoispsykologi, Ps

Mielenterveysasiat

Kärkkäinen Jukka	ylilääkäri, psykiatrian erikoislääkäri, OTK, LT
Mäkinen Mia	asiantuntijalääkäri, psykiatrian erikoislääkäri, LT
Rasi-Hakala Helena	asiantuntijalääkäri, psykiatrian erikoislääkäri, LL
Salomaa Marja	osastonylilääkäri, psykiatrian erikoislääkäri, LL
Lumme Ville	psykiatrian erikoislääkäri, LL

Päihdehuoltoasiat

Karjalainen-Niskanen Sirpa	päihdetyöntekijä, yrittäjä, YTM
Varajäsen	
Haahtela Riikka	sosiaalihuollon ylitarkastaja, YTT

Tartuntatautiasiat

Lehtinen Pasi	lastentautien ja lasten infektiosairauksien erikoislääkäri, dosentti, LT
---------------	--

Taulukot

VUODEN 2019 TYÖTILASTO / ARBETSSTATITIK ÅR 2019

ASIARYHMÄT ÄRENDEGRUPPER	VIREILLÄ /ANHÄNGIGA 1.1.2019	SAAPUNEET 2019 INKOMNA 2019	RATKAISTUT 2019 AVGJORDA 2019	VIREILLÄ /ANHÄNGIGA 31.12.2019
Valtio-oikeus ja yleishallinto Statsrätt och allmän förvaltning	169	190	174	177
Itsehallinto Självstyrelse	59	73	67	61
Ulkomaalaisasiat Utlänningsärenden	684	827	802	708
Rakentaminen Byggnade	99	108	123	83
Sosiaali- ja terveydenhuolto Social- och hälsovård	346	748	667	425
Taloudellinen toiminta Ekonomisk verksamhet	39	116	100	53
Ympäristö Miljö	64	46	53	57
Verot Skatter	154	113	93	167
Muut asiat Övriga ärenden	1	11	9	3
KAIKKI YHTEENSÄ	1615	2232	2088	1734

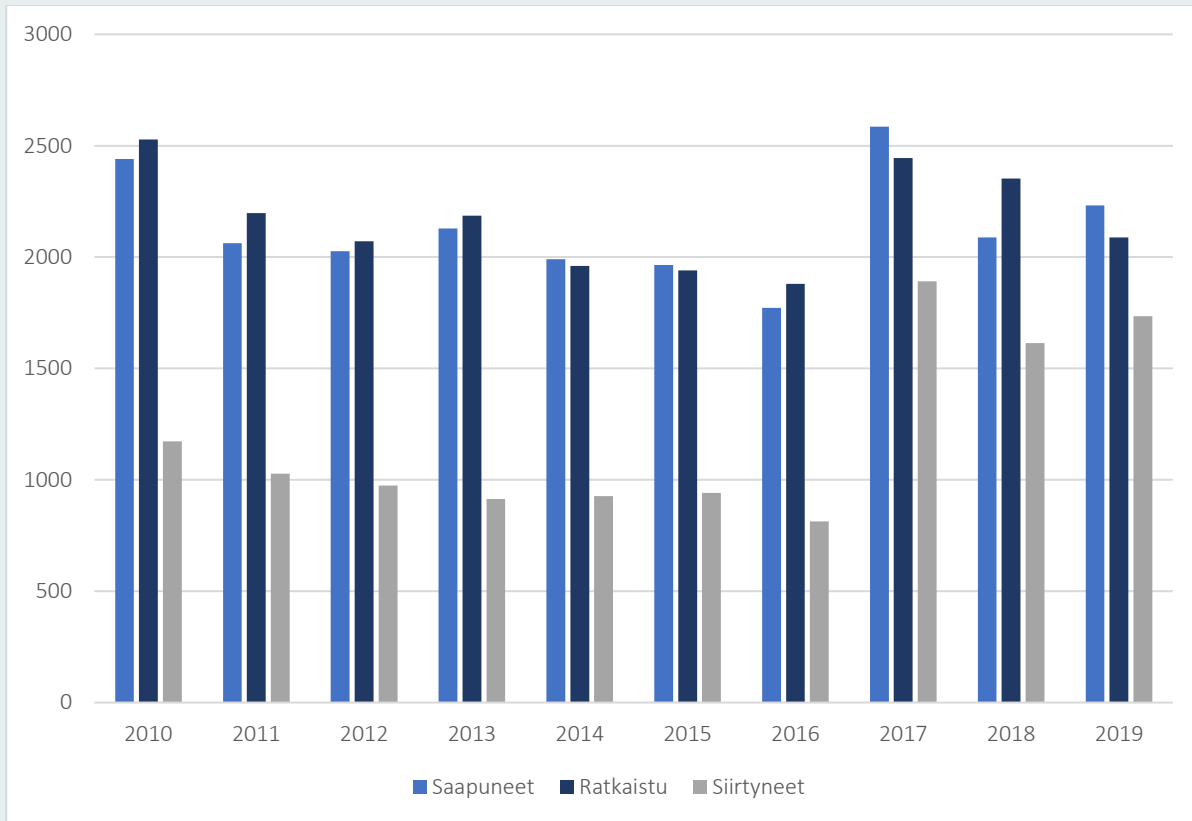
KÄSITTELYAJAT VUONNA 2019 / HANDLÄGGNINGSTID ÅR 2019

KÄSITTELYAIKA HANDLÄGGNINGSTID							
ASIARYHMÄT ÄRENDEGRUPPER	< 3 KK/MÅN	3-6 KK/MÅN	6-9 KK /MÅN	9-12 KK/MÅNT	12-18 KK/MÅN	> 18 KK/MÅN	YHTEENSÄ SAMMANLAGT
Valtio-oikeus ja yleishallinto Statsrätt och allmän förvaltning	31	9	30	17	33	54	174
Itsehallinto Självstyrelse	19	4	2	9	27	6	67
Ulkomaalaisasiat Utlänningsärenden	96	82	77	120	286	141	802
Rakentaminen Byggnade	36	13	7	23	25	19	123
Sosiaali- ja terveydenhuolto Social- och hälsovård	254	70	159	107	69	8	667
Taloudellinen toiminta Ekonomisk verksamhet	58	11	8	8	9	6	100
Ympäristö Miljö	4	5	17	6	14	7	53
Verot Skatter	7	6	10	6	20	44	93
Muut asiat Övriga ärenden	8	0	0	0	0	1	9
KAIKKI YHTEENSÄ	513	200	310	296	483	286	2088
PROSENTTIA %	24,6	9,6	14,8	14,2	23,1	13,7	100

LOPPUTULOKSET VUONNA 2018 / SLUTRESULTATEN ÅR 2019

LOPPUTULOKSET SLUTRESULTATEN	EI MUUTOSTA EJ ÄNDRING	MUUTETTU ÄNDRING	HAKEMUS HYVÄKSYTTY ANSÖKAN GODKÄNT	HAKEMUS HYLÄTTY ANSÖKAN GODKÄNT	PALAUTETTU/SIIRRETTY ÅTERFÖRVISAT/ÖVERFÖR T	SIIRRETTY TOISELLE VIRANOMAISELLE / ÖVERFÖRTS TILL EN	EI TUTKITTU EJ PRÖVAT	YHTEENSÄ SAMMANLAGT
ASIARYHMÄT ÄRENDEGRUPPER								
Valtio-oikeus ja yleishallinto Statsrätt och allmän förvaltning	111	23	2	3	1	4	30	174
Itsehallinto Självstyrelse	31	12	1	1	0	1	21	67
Ulkomaalaisasiat Utlänningsärenden	444	221	0	0	82	4	51	802
Rakentaminen Byggnade	42	28	0	0	0	0	53	123
Sosiaali- ja terveydenhuolto Social- och hälsovård	268	73	248	13	0	5	60	667
Taloudellinen toiminta Ekonomisk verksamhet	50	20	0	0	0	3	27	100
Ympäristö Miljö	30	16	0	0	0	0	7	53
Verot Skatter	43	38	0	0	1	8	3	93
Muut asiat Övriga ärenden	0	0	0	0	0	0	9	9
KAIKKI YHTEENSÄ	1019	431	251	17	84	25	261	2088
PROSENTTIA %	48,8	20,6	12,0	0,8	4,0	1,2	12,5	100

TYÖTILANTEEN KEHITYS 2010-2019 / UTVECKLINGEN AV ARBETSSITUATIONEN UNDER ÅREN 2010-2019

VUOSIEN 2016-2019 TULOKSET TIIVISTETYSTI / RESULTAT FÖR 2016-2019 I
SAMMANDRAG

	2019	2018	2017	2016
Myönnetty toimintamääräraha (€)	5 172 800	5 071 934	3 698 346	3 970 397
Käytetty toimintamääräraha (€)	5 215 832	5 037 664	4 536 283	3 779 651
Ratkaistut asiat (kpl)	2088	2 352	2 444	1 880
Suulliset käsittelyt ja katselmukset (kpl)	150	110	73	56
Taloudellisuus / ratkaistu asia (€)	2 498	2 142	1 856	2 010
Tuottavuus / henkilötyövuosi (asiaa kpl)	68	77	80	67
Keskimääräinen käsittelyaika (kk)	9,7	9,4	7,6	6,1
Siirtyvät asiat (kpl)	1734	1 615	1 891	814
Yli vuoden vireillä olleet (kpl)	243	356	290	23

TOIMITTAJAT

Ritva Isomoisio
Maikki Peltonen
Elina Sihvo
Merja Tuovinen

KAAVIOT, TAULUKOT JA ULKOASU

Maikki Peltonen

KUVAT

Sami Hietikko
Maikki Peltonen
Reetta Saarinen
Tuula Tapio